

Nogmaals Sinterklaas rond 1920

Naar aanleiding van het artikelje van de heer H. Endlich sr. in het novembernummer van de vorige jaargang van dit maandblad publiceerde ik in het daarop volgende januarinumnummer een aantal reacties van lezers. Liefst zes verschillende versies van „'t Is nacht" kwamen er toen op de proppen.

Voor deze sinterklaasmaand van 1979 bewaarde ik de reacties die in januari niet meer verwerkt konden worden.

Allereerst blijkt het liedje voor te komen in *Onze volksrijmen* van Tj. W. R. de Haan (Utrecht/Antwerpen, 1978 (prisma 1845) p. 46, nr. 72). We vinden hier de versie-Cool met enkele wijzigingen. Allereerst zijn er fonetische verschillen als „kai-haike" in plaats van „kij-hijke" en „sté-ennebakkerai". Tevens is de laatste regel iets anders. „Geef me maar een centjie en dan gaan we weer voorbij" luidt hier: „Geef ons maar een kleinighaid, dan gaan we weer verbaï". Omdat de strekking van beide regels gelijk is en vooral het gezamenlijke „sté-ennebakkerai" opvalt (karakteristiek voor de versie in IJsselstein en omgeving?), denk ik dat we hier te doen hebben met het lied dat oud-notaris Cool ooit opstuurde naar een tijdschrift. Toch zou ik deze variant vanwege de duidelijkheid volgnummer zeven willen geven.

Vervolgens komen we het liedje tegen in *Leer ze mij kennen ... de Stichtenaren* van W. van Beusekom, p. 101. Daar lezen we:

*'t Is nach, 't is nach,
't Is midde in de nach,
Kom bure, bure, bure
Kom es kij-hijke,
Want er zitte dieve in je huis
En die wille je boeltsjie ste-hele,
Ste-hele!*

Degene die de moeite neemt de twee oude maandbladen er ter vergelijking bij te halen, zal met mij mogen konstateren, dat we weer een variant ontdekt hebben. Nu wordt er gezongen over „je boeltsjie stelen". Tot nu toe kwamen we tegen „kinderen stelen" en „bees-sie stelen".

J. van Staveren, die mij opmerkzaam maakte op de versie die Van Beusekom in 1967 publiceerde, kende zelf nóg een variant van deze regel: „En die wille je dochter stehele".

Maar daarmee zijn we nog niet aan het slot van onze inventarisatie. Mr. G. P. Hauer schrijft: „Als kind (ik ben van 1917) heb ik het lied bij ons thuis aan de deur in de Prinsenstraat horen zingen. De tekstvariant die ik mij herinner luidt:

*'t Is nacht, 't is nacht,
't Is midden in de nacht,
Buren, buren buren kom eens kijken
want er zit een duvel op het dak
en die wil ons bijten.
Bomberdebatterij, bomberdebatterij
Geef ons maar een centjie
en dan gaan we weer voorbij".*

Dat is dan de tiende versie. Mr. Hauer sluit de muziek erbij in.

Nu er zo weinig doublures voorkomen in de ingezonden liedjes, rijst bij mij de vraag of dit lied eigenlijk wel zéér populaire versies gehad heeft. Lagen de tien nu bekende versies alle even goed in de markt rond 5 december? Wie kan daarop een licht werpen?

En dan een tweede vraag: in geen van de beschrijvingen rond het liedje komt een sinterklaas voor zoals wij hem thans algemeen kennen: een in het rood geklede, gebaarde bisschop op hoge leeftijd met staf en mijter. Hoort onze sinterklaas in z'n geheel niet bij „'t Is nacht"?

C. Staal

TE KOOP GEVRAAGD:

Jaarboeken „Oud Utrecht" 1923 t/m 1942

TE KOOP AANGEBODEN:

voor genealogen: tijdschr. „Gens Nostra" 1970 t/m 1979; „Mensen van Vroeger" 1973 t/m 1979; „Veluwse Geslachten" jaarg. 1 t/m 3. Alles compleet gebonden.

E. van Galen, tel. 62 07 29, na 18.00 uur.